

7623
08.06.2020

30575

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum** tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

Van Gölü, Nemrut volkanik dağının patlaması sonucu, bölgedeki tektonik çöküntü alanının önünün kapanmasıyla oluşmuş bir volkanik set gölüdür. Çok sayıda koyu bulunan Van Gölü'nün yüzölçümü 3.713 km²'dir. Van Gölü hem tatlı su hem de deniz ekosistemlerinden farklı bir sucul ekosistemdir. Göl suyu tuzluluk oranı ‰19, PH'sı ise 9.8 dir. Bu yüzden Van Gölü yüksek rakıma ve sert kışlara rağmen, donmamakta ve kendine özgü bir ekolojik alan oluşturmaktadır. Göl su seviyesi iklime bağlı olarak yükselip, düşmektedir. Ortalama olarak denizden yüksekliği 1.646 metredir. Gölün ortalama derinliği 171 m, en derin yeri ise, 451 metredir. Van Gölünde; Tarihi Akdamar, Çarpanak, Adır ve Kuş adaları bulunmaktadır. Adaların doğal, tarihi ve turistik önemi nedeniyle 1990 yılında Arkeolojik Sit Alanı ilan edildiği bilinmektedir. Akdamar adasında yaşanan tarihi soygun ve yıkım bu değerlerin yeterince korunamadığını göstermektedir.

Van Gölü dünyanın en büyük sodalı gölüdür ve Türkiye'de bulunan en büyük göldür. Gölün tuzlu-sodali suları, biyolojik çeşitliliği sınırlamakta bu nedenle koruma daha önemli bir hal almaktadır. Gölde bilinen 103 tür fitoplankton, 36 tür zooplankton ve tek balık türü olarak inci kefalı, (*Chalcalburnustarichi*) yaşamaktadır.

Van Büyükşehir Belediyesi'ne 2016 yılından bu yana kayyum atanmış olması, Van'da 1.400 günden fazla devam eden eylem ve etkinlik yasağının sürmesi, Van Gölü havzasının korunması amacıyla yapılan çalışmaları da sekteye uğratmıştır. Van Gölü havzasının korunması amacıyla Van'da basın açıklaması yapmanın dahi yasak olduğu bu süreçte derhal önlem alınmadığı takdirde bu bölgede yaşanan ekolojik yıkım hız kazanacaktır. Van gölü gibi dünyada eşi benzeri olmayan ve bölgemiz için büyük bir kültürel zenginlik olan bu doğal varlık, tüm siyasi mülahazaların ötesinde korunmalıdır. Ancak Van Gölüne arıtılmadan iskele sahilinde kanalizasyonun akıtılması, katı atık ve çöplerin doğrudan göle dahil edilmesi, yüzlerce metre uzunluğunda göl suyunu kirlettiği, mavi rengini çamura dönüştürdüğü gözle görülecek düzeye gelmiştir. Başta İskele ve çevresi olmak üzere gittikçe artan oranda göl sahilinde insan sağlığını tehdit eden bir koku yayılmaktadır. Birçok yerde yayılan koku ve görüntüler sahil esnafının ve

evleri sahile yakın yurttaşların yaşamını alt üst edecek düzeye çıkmıştır. Van'da kıyı kanununa aykırı bir şekilde birçok kamu kurumunun sahilleri işgal ettiği ve halkın göle erişimin kısıtlandığı gözlemlenmektedir. Sahili işgal eden kamu kurumlarının aynı zamanda gölün kirletilmesine de neden olduğu bilinmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Van Gölü çevresindeki yerleşim yerlerinin kentsel atıklarının arıtılmadan göle karışımı hangi mekanizmalar ile önlenmektedir?
- 2) Van Gölü çevresinde Biyolojik Arıtma Tesisi sayısı kaçtır?
- 3) Van Büyükşehir Belediyesinin başlattığı Biyolojik Arıtma Tesisi inşaatı neden tamamlanmamaktadır?
- 4) Van gölü çevresinde kanalizasyon suları Van Gölü'ne karışmakta mıdır? Bu kapsamda hangi tedbirler alınmaktadır? Herhangi bir arıtma yapılmadan karışım iddiaları gerçek midir? Bu konuda Van kayyumu hakkında bir soruşturma başlatacak mısınız?
- 5) Van gölü sahillerinde “mavi bayraklı plaj” çalışmaları yürütülmekte midir?
- 6) Van iskele sahilinde devam eden ekolojik yıkım üzerine bir soruşturma başlatacak mısınız? Van İskele sahilinde kamuoyunun erişimine açık olan sahil şeridi neden kamuoyuna kapatılmıştır? İskele sahili neden yok edilmiştir?
- 7) Van Büyükşehir Belediyesi'nin başlattığı; “Van Gölü'nün, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınması” çalışmaları hangi aşamada? Bu kapsamda yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 8) Van Büyükşehir Belediyesinin başlattığı “Van Gölüne akan derelerin ıslahı” çalışması hangi aşamada? Bu kapsamda yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 9) Van Büyükşehir Belediyesinin başlattığı “Katı atık bertaraf merkezleri” inşaatı çalışması hangi aşamada? Bu kapsamda yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 10) Van Gölü çevresinde atık yağların toprağa ve suya karışımını önlemek için yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 11) Van gölü çevresinde ÇED raporu verilmeden yapımına başlanan ve bitirilen HES sayısı kaçtır? ÇED aranmama gerekçeleri nelerdir?
- 12) Van Gölü kıyısında Ahlat ilçesinde Anayasa Mahkemesi iptal kararına rağmen saray inşaat yapımı devam etmekte midir? Söz konusu saray için ÇED raporu verilmiş midir?
- 13) Van Gölü havzasında bulundan diğer 17 göl ve 10 sulak alanın korunması için yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 14) Van Gölü'nde Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliğini ihlal edilmesi nedeniyle son 5 yıl içerisinde uygulanan yaptırımlar nelerdir?
- 15) Van gölü sahillerinde kıyı kanununa aykırı yapılaşan bina ve diğer yapıların denetimi için hangi önlemler alınmaktadır?